

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ

ЧАСТИНА 1

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної конференції
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»

14 ТРАВНЯ 2020 РОКУ
КРЕМЕНЧУК 2020

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

**ISBN 978-966-610-123-8
ISBN 978-966-610-134-4**

**МАТЕРІАЛИ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»,
присвяченої 60-річчю КЛК ХНУВС
(Посвідчення № 712 від 29.11.2019 р.)**

**МАТЕРИАЛЫ
І МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«АВИАЦИЯ, ПРОМЫШЛЕННОСТЬ, ОБЩЕСТВО»,
посвященной 60-летию КЛК ХНУВД
(Свидетельство № 712 от 29.11.2019 г.)**

**PROCEEDINGS
1 INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«AVIATION, INDUSTRY, SOCIETY»,
dedicated to the 60th anniversary of KLK KhNUVS
(Certificate № 712 dated November 29, 2019)**

Частина 1

14 травня 2020 р.

Кременчук 2020

УДК 62(33:34:37:61:65:80)
А20

*Рекомендовано до друку оргкомітетом відповідно до доручення
Харківського національного університету внутрішніх справ
№ 33 від 25 лютого 2020 року*

Редакційна колегія:

Швець Д. В., ректор ХНУВС, полковник поліції, доктор юридичних наук, доцент (голова редколегії);

Могілевський Л. В., проректор ХНУВС, доктор юридичних наук, професор (заступник голови);

Шульга В. П., проректор ХНУВС, доктор історичних наук (заступник голови);

Котов О. Б., директор КЛК ХНУВС, доктор технічних наук;

Шмельов Ю. М., заступник директор з навчальної роботи КЛК ХНУВС, кандидат технічних наук;

Давиденко М. Ф., кандидат технічних наук, професор;

Петченко М. В., кандидат економічних наук, керівник наукового відділу КЛК ХНУВС.

Авіація, промисловість, суспільство : матеріали I Міжнар. А20 наук.-практ. конф., присвяч. 60-річчю КЛК ХНУВС (м. Кременчук, 14 трав. 2020 р.) : у 2 ч. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременчуц. льотний коледж. – Харків : ХНУВС, 2020. – Ч. 1. – 524 с.

ISBN 978-966-610-123-8

ISBN 978-966-610-134-4

У збірнику розглянуто результати наукових досліджень учених, студентів, курсантів, практиків з питань сучасних тенденцій і перспектив розвитку авіації, промисловості, суспільства в умовах сьогодення.

УДК 62(33:34:37:61:65:80)

Доповіді друкуються в авторській редакції

Редакція не завжди поділяє думку та погляди авторів. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

ISBN 978-966-610-123-8
ISBN 978-966-610-134-4

© Харківський національний університет внутрішніх справ
© Кременчуцький льотний коледж, 2020

УДК 159.9.078

Черкасова Є.О., студент

Науковий керівник: Селіванова К.Г., к.т.н., старший викладач

Харківський національний університет радіоелектроніки, м. Харків, Україна

МОДУЛЬ ЕКСПРЕС-ОЦІНКИ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ПІЛОТІВ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Загальновідомо, що професія пілота є однією з найскладніших та найнебезпечніших, тому існують високі вимоги не тільки до їх фізичної підготовки, але й до стабільності психофізіологічного та окремо емоційного стану [1]. Будь-яка позаштатна ситуація, яка відбулася або на землі, або під час пілотування повітряного судна, є причиною підвищення рівня стресу льотного складу [2]. Тому одним з найважливіших завдань для підготовки фахівців, котрі керують повітряним транспортним засобом авіаційного призначення, є не тільки оцінка рівня стресостійкості, але й оцінка загального психоемоційного стану [2, 3].

Існують різні психологічні методики та опитувальники [2-6] оцінки рівня стресостійкості, підвищення емоційної напруги та типів психоемоційної діяльності пілотів [1-6]. Найчастіше для проведення досліджень використовують саме такі тести:

- опитувальник САН (уточнення особливостей самопочуття, активності, настрою);
- методика оцінки психічної активації, інтересу, емоційного тону, напруги і комфортності (за М. Курганським і Т. Немчиним);
- тест кольорів Люшера (дослідження особливостей емоційного стану);
- методика діагностування рівня емоційного вигорання В. Бойко (встановлення провідних симптомів, фаз емоційного вигорання (напруга, резистенція і виснаження));
- методика "Диференціальні шкали емоцій" К. Ізарда, (виявлення домінантних емоцій, що дають змогу якісно описати самопочуття обстежуваного);
- методика емоційно-колірної аналогії О. Лутошкіна (вивчення особливостей емоційного стану досліджуваного) та багато ін.

Причиною широкого впровадження різних опитувальників в професійну практику в цивільній авіації є швидкість і легкість проведення діагностики та інтерпретації результатів, оскільки тестування не викликає труднощів під час його проходження. Проаналізувавши наявні тести, ми дійшли висновку, що необхідно використовувати комплексну методику, що забезпечить оцінку не тільки емоційної складової, але й психічний стан пілота за обраний проміжок

**ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ.
ПСИХО-ФІЗІОЛОГІЧНА ТА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ПАРАМЕДИКІВ**

часу. Тому пропонується в цій науковій роботі використання методики аналізу психічної активації, інтересу, емоційного тону, напруги й комфортності (яка є модифікацією опитувальника САН). Процес тестування полягає у представленні учаснику льотного екіпажу 20-ти польярних станів, які необхідно оцінити щодо себе за рейтинговою шкалою. Надані відповіді аналізуються за відповідними ключами, а за отриманими результатами формується попередній висновок про ступінь вираженості кожного психічного стану (психічної активації, інтересу, емоційного тону, напруги і комфортності). Кожен учасник тестування може отримати по шкалі від 3-ох балів до 21. Аналіз отриманих даних проводиться шляхом зіставлення вимірних п'ятьох станів між собою. Використання комп'ютерних технологій забезпечує об'єктивність, автоматизацію та експрес-оцінку психоемоційного стану пілота із застосуванням вищезгаданої методики. На рис. 1 наведено структурну схему розробленого програмного модуля.

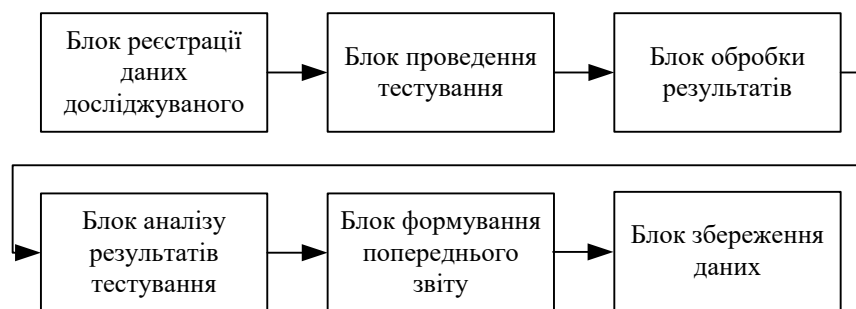

Рисунок 1 – Узагальнена структурна схема модуля експрес-оцінки психоемоційного стану льотного складу

Використання розробленого програмного модуля дозволить ефективно проводити експрес-оцінку психоемоційного стану пілотів перед вильотом, швидко отримувати звіти з результатами проведеного тестування, а також проводити порівняння з попередніми даними для більш об'єктивної оцінки.

Список літератури:

1. Лебедев В.В. Застосування multi-touch технології для експрес оцінювання рівня стресостійкості льотного складу повітряних суден / В.В. Лебедев, К.Г. Селиванова // Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науковопрактичної конференції молодих учених, курсантів та студентів «Авіація, промисловість, суспільство» – Кременчук, 2019. – 464 с. – С 265-266.

2. Селиванова К. Г. Внедрение multi-touch технологии для реализации интерактивного тестирования в психоневрологии / К. Г. Селиванова, М. Ю. Тымкович, О. Г. Аврунин // Фізичні процеси та поля технічних і біологічних об'єктів : матеріали XVII Міжнародної науково-технічної конференції. – Кременчук : КРНУ, 2018. – 236 с. – С. 121– 122.

**ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНИ КАТАСТРОФ.
ПСИХО-ФІЗІОЛОГІЧНА ТА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ПАРАМЕДИКІВ**

3. Селиванова К. Г. Компьютерная система интерактивного тестирования психомоторики / К. Г. Селиванова // Полиграфические, мультимедийные и web-технологии. Т.1. Тез. Докл. 1-й Международной науч.-техн. конф. – Харьков: ХНУРЭ, 2016. – С. 81-82.

4. Кабанцева А. В. Информатизация процесса психодиагностики / А. В. Кабанцева, К. Г. Селиванова // Інформаційні системи та технології в медицині: зб. наук. пр. II Міжн. наук.-прак. конф. (ІСМ-2019). – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. Авіа. Ін.-т», 2019. – С. 41-43.